

УРИВОК

Як у степу тих будяків
тьма-тьменна червоніє,
так дужих, жвавих козаків
без ліку йшло... Радіє
у грудях серце у Богдана:
те море люду клекотить,
і розливається, й шумить,
і глухне знов на розказ пана.
А пан той — він! О, страшний пан,
кому над стількими рядами
сих отчайдухів, над степами
бунчук гетьманський богом дан!
Не диво, що Богдан радіє,
в долоні тисне свій булат,
спина коня... Тепер зуміє
завести він з ляхами лад!

За сотнею приходять сотня,
гуторять люди, коні ржуть,
на щасний бій панів несуть, —
і щезла всяка мисль турботня.
А над рядами, знай, горів
туман, як хмара над степами,
в тумані ворони стадами
летять і крячуть — чують кров.

А вище, ген у синяві,
так мирний, любий супокій!
Дивуєсь сонце куряві
й питає: «Що за шум такий?
Що ті шаблі, гармати, піки?
Чи тим чубатим молодцям
жить нудно? В супряги вмерцям
забаглось конче і в каліки?
Таж їм лиш жить у тім краю,
на Україні тій просторій,
на тих степах, на сухоморі
пахучих трав, у тім раю!»

Дрімають села в холодочках,
сади зацвіли молоком —
весна! Кишить аж у гайочках,
луна пташиним голоском.
Неправда ж, гарно, дуже гарно?
Зацвіло все, зазеленів
безкрай степ та зашумів!
Лише не нам! Ох, гарно-марно
зазеленів він! Се панам
вельможним, що слезами люду
змивають каждую чорну груду!
Не нам, не нам, лиш їм, ляхам!

Так ідемо ж тепер у гості,
щоб відплатити за своє,
аби пізнали єгомості,
що-то «мое», а що «твое».
Мужицькі сльози і страждання
вогнем і кров ю відплатим,
а трупи, згарища і дим
слідами нашого каранья.

За сотнею проходить сотня,
гуторять люди, коні ржуть,
на щасний бій панів несуть —
геть, сумнів! Геть, грижа турботня!
А над рядами, знай, горов
туман, як хмара над степами,
в тумані ворони стадами
летять і крячуть — чують кров.

Ріпнів, д. 22 грудня 1897

Вперше надруковано в збірці Олександра Козловського «Мирти і кипариси», Львів, 1905.
Текст наводиться за збірником [Олександр Козловський. Поезії](#). — Бібліотека поета.
Радянський письменник. — Київ, 1966

